

Maade kan virke i det aandelige Rald, han har. Og dertil mener jeg, at det, at Læreren bliver fri for at have en væsentlig Del af sin Indtægt gennem Jordlodden, er fuldstændig rigtigt. Jeg kan vel tænke mig, at der kan være et eller andet Tilfælde, hvor en Lærer, som har Lodden liggende tæt ved Boligen, maasse kunde tænke, at han havde nok saa megen Fordel af at beholde den som af at lade den gaa bort. Men i det hele og store skaber denne Jordlod dog et Afhængighedsforhold til andre, som mange Steder er rent utaaleligt. Thi skal han drive Lodden ved at holde Hest eller betale højt for at faa den dreven, kan han ingenlunde faa de Indtægter, som påregnes deraf. Og skal det alt sammen ske ved Villighed, er det noget, som nu til Dags ikke er saa let at opnå, og som i alt Fald skaber et Afhængighedsforhold, der er meget uheldigt. Jeg for mit Vedkommende vil derfor foretrække Regeringens Forslag for det, som Folketinget har vedtaget. Regeringens Forslag gaar jo ud paa, at Jordlodden i alle Tilfælde skal bort, om der end er givet en vis passende Frist og taget Hensyn til adskillige Omstændigheder, medens det i Folketinget vedtagne forudsætter, at baade Kommunalbestyrelsen og Læreren skulle være enige derom, undtagen i et enkelt bestemt givet Tilfælde. Det kunde jeg ønske forandret i Retning af det, som den højtærede Minister har foreslaaet, thi hvis det har den Betydning, som jeg forudsætter, synes det mig at være rimeligt, om man lader det staa i Læreren's Magt at slippe fri for sin Lod, saa at han kunde faa den kontante Indtægt, som Loven har tiltænkt ham og sikrer ham. Det forekommer mig at være naturligt, at det var ham, det kom an paa.

Som Følge af disse Betragtninger er jeg heller ikke uden Sympati for Folketingets Vedtagelse med Hensyn til, at Læreren's Ret til Højtidsoffer og Accidenser skal bortfalde, naar Lønningen efter denne Lov bliver Embedet tillagt. Jeg tror ogsaa, at vi alle ville være enige om, at dette Forhold, at Læreren skal have en væsentlig Del af sin Indtægt gennem Offer og Accidenser, har givet Anledning til saa mange Ubehageligheder og Rivninger for ham, at det vilde være meget ønskeligt, om det, naar der virkelig er Tale om en Reform af Lønningsforholdene, kunde ændres med det samme. Nu har jeg jo nok hørt, at det er sagt mange Gange, at det bør ikke ske, uden at det sker samtidig med, at disse Indtægter afløses for Præsternes Vedkommende, og det er næsten blevet et helt Dogme, men jeg har aldrig kunnet være i Stand til at se, hvorfor det

er absolut nødvendigt, at de to Ting skulde staa i Forbindelse. For det første udgøre de Indtægter ikke en saa betydelig Del af Præstens Løn som af Skolelæreren's, og Forholdet har heller ikke givet Anledning til de mange Rivninger, Ubehageligheder og Chikanerier for Præstens Vedkommende, som det gør for Læreren's Vedkommende. Jeg siger derfor, at min Sympati i det Spørgsmaal er paa Folketingets Side, men jeg erkender jo for øvrigt, at der maa man rette sig efter Omstændighederne, efter hvad der kan gennemføres, og hvad et Flertal begge Steder kan samles om.

Ser jeg paa Lønningernes Størrelse i sin Almindelighed, kan jeg ikke andet end udtale min Beklagelse af, at man har villet foretage en Nedsettelse, som ikke er ganske ubetydelig, i det, der er foreslaaet fra den højtærede Ministers Side. Thi naar vi maa erkende, at det, der har været tilfiktet Lærerne ved Skoleloven af 1814, have de aldrig faaet, og naar vi endelig nu ere komne saa vidt, at vi skulle have en Reform paa dette Omraade og med den Tanke for Øje, at en saadan Reform ifølge sin Natur kan antages at maatte blive Grundlaget for Lønningerne i en meget lang Arrække, maasse halvt hundrede eller hundrede Aar, saa var det ikke urimeligt, om man nu gjorde Skridtet saaledes, at det virkelig blev fyldestgørende. Og det forekommer det mig, at man kan sige om Ministerens Forslag, men at man ingenlunde kan sige det om Forslaget, saaledes som det med Hensyn til Lønningerne er bestaaet i Folketinget. Og navnlig vil jeg der, ligesom tidligere ærede Talere have gjort, fremhæve et Punkt, nemlig Overlærernes Stilling i Købstæderne. Jeg anser det for meget væsentligt, om man i saa Henseende kunde komme bort fra, hvad der er vedtaget i Folketinget, og gaa tilbage til Ministerens Forslag, saa meget mere som det jo her kun drejer sig om et i og for sig meget ubetydeligt Beløb. Jeg finder det forkasteligt med Hensyn til den Lønning, som nu er fastsat, at en Overlærer i en Købstadskole, selv i de største Byer og selv efter meget lang Tjeneste, ikke skal kunne naa mere end 3,000 Kr., og altsaa i de allerfleste Byer, som kun ere middelstore eller smaa, en langt ringere Løn. Det finder jeg er fuldstændig urigtigt. Denne Mand maa jo altsaa forudsættes at høre til de mest fremragende Seminarister, fremragende Skolemænd og vil i næsten alle Tilfælde have udvidet sine Kundskaber ved Tilfølgelsesamener. Han skal foruden at have disse Egenskaber, for at han kan vente at faa denne Bestilling, hvis den da besættes nogenlunde